

**CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE**

13 octobre 2010

PROPOSITION DE LOI**modifiant le Code judiciaire afin
d'organiser un contrôle de l'accès
au pourvoi en cassation**(déposée par MM. Olivier Maingain
et Damien Thiéry)**BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS**

13 oktober 2010

WETSVOORSTEL**tot wijziging van het Gerechtelijk Wetboek
teneinde te voorzien in toezicht op
de toegang tot cassatieberoep**(ingediend door de heren Olivier Maingain
en Damien Thiéry)**RÉSUMÉ**

Suivant les recommandations formulées par la Cour de cassation dans ses rapports annuels 2001 et 2003, les auteurs de la présente proposition de loi suggèrent d'organiser un contrôle de l'accès au pourvoi en cassation lorsque celui-ci apparaît manifestement irrecevable ou non fondé.

SAMENVATTING

Overeenkomstig de aanbevelingen die het Hof van Cassatie heeft gedaan in zijn jaarverslagen over 2001 en 2003, stellen de indieners van dit wetsvoorstel voor te voorzien in toezicht op de toegang tot cassatieberoep wanneer dat beroep klaarblijkelijk niet ontvankelijk of niet gegrond is.

N-VA	:	Nieuw-Vlaamse Alliantie	
PS	:	Parti Socialiste	
MR	:	Mouvement Réformateur	
CD&V	:	Christen-Democratisch en Vlaams	
Ecolo-Groen!	:	Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales – Groen	
Open Vld	:	Open Vlaamse liberalen en democraten	
sp.a	:	socialistische partij anders	
VB	:	Vlaams Belang	
cdH	:	centre démocrate Humaniste	
LDD	:	Lijst Dedecker	
PP	:	Parti Populaire	

Abréviations dans la numérotation des publications:		Afkortingen bij de nummering van de publicaties:	
DOC 53 0000/000:	Document parlementaire de la 53 ^{ème} législature, suivi du n° de base et du n° consécutif	DOC 53 0000/000:	Parlementair document van de 53 ^e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer
QRVA:	Questions et Réponses écrites	QRVA:	Schriftelijke Vragen en Antwoorden
CRIV:	Version Provisoire du Compte Rendu intégral (couverture verte)	CRIV:	Voorlopige versie van het Integraal Verslag (groene kaft)
CRABV:	Compte Rendu Analytique (couverture bleue)	CRABV:	Beknopt Verslag (blauwe kaft)
CRIV:	Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (avec les annexes) (PLEN: couverture blanche; COM: couverture saumon)	CRIV:	Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaald beknopt verslag van de toespraken (met de bijlagen) (PLEN: witte kaft; COM: zalmkleurige kaft)
PLEN:	Séance plénière	PLEN:	Plenum
COM:	Réunion de commission	COM:	Commissievergadering
MOT:	Motions déposées en conclusion d'interpellations (papier beige)	MOT:	Moties tot besluit van interpellaties (beigekleurig papier)

Publications officielles éditées par la Chambre des représentants		Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers	
Commandes:		Bestellingen:	
Place de la Nation 2		Natieplein 2	
1008 Bruxelles		1008 Brussel	
Tél. : 02/ 549 81 60		Tel. : 02/ 549 81 60	
Fax : 02/549 82 74		Fax : 02/549 82 74	
www.laChambre.be		www.deKamer.be	
e-mail : publications@laChambre.be		e-mail : publicaties@deKamer.be	

DÉVELOPPEMENTS

MESDAMES, MESSIEURS,

La présente proposition de loi reprend le texte de la proposition de loi DOC 52 0272/001.

La présente proposition de loi reprend le texte de la proposition de loi DOC 51 0892/001.

Dans ses rapports annuels de 2001 (page 486) et de 2003 (page 593), la Cour de cassation recommandait au législateur de lui permettre de traiter certaines affaires de manière simplifiée. Elle estimait que “tant en matière civile qu’en matière fiscale et pénale, les affaires pour lesquelles il ne se justifie pas qu’elles soient examinées par une chambre composée de cinq magistrats pourraient être systématiquement soumises à une chambre de composition restreinte.”

Force est de constater que le Code judiciaire, en son article 1105*bis* permet déjà à la Cour de siéger dans une formation restreinte à trois conseillers lorsque la solution du pourvoi paraît s’imposer.

Cet objectif est rencontré en droit comparé par divers mécanismes.

Ainsi, aux Pays-Bas, il est admis qu’il peut être mis fin, par une motivation très brève, à des plaintes devant le *Hoge Raad der Nederlanden* lorsqu’elles n’ont aucune chance d’aboutir et qu’elles ne présentent aucun intérêt (article 81 de la *Nederlandse wet op de rechterlijke organisatie*).

En France, une formation restreinte de trois magistrats peut déclarer non admis les pourvois irrecevables ou non fondés sur un moyen sérieux de cassation (Loi du 25 juin 2001).

On peut aussi citer le *Certiorari* américain qui est une forme d’autorisation à introduire un recours. Cette autorisation peut être accordée ou refusée, sans motivation, après un examen sommaire de la cause par la cour suprême.

Le droit belge permet aussi à la Cour constitutionnelle de procéder à un examen préalable des affaires qui lui sont soumises en vue d’écarter les recours en annulation et les questions préjudicielles manifestement irrecevables ou non fondées, ou encore les recours qui ne relèvent manifestement pas de sa compétence et les questions préjudicielles qui sont manifestement

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

Dit wetsvoorstel neemt de tekst over van wetsvoorstel DOC 52 0272/001.

Dit wetsvoorstel neemt de tekst over van wetsvoorstel DOC 51 0892/001.

In zijn jaarverslagen over 2001 (blz. 487) en 2003 (blz. 266) stelde het Hof het volgende: “Zowel in civiele zaken als in fiscale en in strafzaken, zouden zaken waarvoor het niet nodig is dat ze worden onderzocht door een kamer met vijf magistraten, meer systematisch moeten worden beoordeeld door een kamer zetelend in beperkte samenstelling.”

Men kan er niet omheen dat het Gerechtelijk Wetboek het Hof reeds op grond van artikel 1105*bis* ervan toestaat zitting te houden in een beperkte kamer met drie raadsheren wanneer de beslissing in verband met het cassatieberoep blijkbaar voor de hand ligt.

Aan dat oogmerk wordt in het comparatief recht tegemoet gekomen via diverse regelingen.

Zo kunnen in Nederland klachten voor de Hoge Raad der Nederlanden met een zeer bondige motivering worden afgedaan wanneer zij onmogelijk tot iets kunnen leiden en geen enkel belang hebben (artikel 81 van de Nederlandse wet op de rechterlijke organisatie).

In Frankrijk kan een beperkte groep van drie magistraten de beroepen die niet ontvankelijk zijn of waarbij geen sprake is van een ernstige grond voor verbreking, niet toegelaten verklaren (wet van 25 juni 2001).

Voorts kan de Amerikaanse *Certiorari* worden aangehaald, die een vorm van verlot is om een rechtsmiddel in te stellen. Dat verlot mag worden verleend of geweigerd zonder motivering, na een summier onderzoek van de zaak door het Hooggerechtshof.

Krachtens het Belgisch recht mag ook het Grondwettelijk Hof een voorafgaandelijk onderzoek instellen van de zaken die voorgelegd worden aan dit hof opdat de beroepen tot vernietiging en de prejudiciële vragen die klaarblijkelijk niet ontvankelijk of niet gegrond zijn, of nog de beroepen of vragen waarvoor het Grondwettelijk Hof klaarblijkelijk niet bevoegd is om er kennis van te

sans objet (articles 69 et suivants de la loi spéciale du 6 janvier 1989 sur la Cour constitutionnelle).

Les auteurs de la présente proposition de loi suggèrent d'organiser le contrôle de l'accès au pourvoi en cassation lorsque celui-ci apparaît manifestement irrecevable ou non fondé. Dans ce cas, le président de la chambre peut, sur proposition du conseiller rapporteur et après avis du ministère public, soumettre la cause à une chambre restreinte de trois conseillers. Cette chambre restreinte peut décider, à l'unanimité, de rejeter le pourvoi, sans autre acte de procédure.

Toutefois, à défaut d'unanimité ou si l'un des magistrats qui la composent le demande, elle doit renvoyer l'examen du pourvoi à la chambre composée de cinq conseillers.

Cette procédure s'inspire des articles 69 et suivants de la loi spéciale du 6 janvier 1989 sur la Cour d'arbitrage organisant une procédure préliminaire et de l'article 1105*bis* du Code judiciaire qui permet à la Cour de cassation de siéger en chambre restreinte à trois conseillers.

Olivier MAINGAIN (MR)
Damien THIÉRY (MR)

nemen en de prejudiciële vragen die klaarblijkelijk zonder voorwerp zijn, zonder verdere rechtspleging worden afgedaan (artikelen 69 en volgende van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof).

De indiener van dit wetsvoorstel stelt voor te voorzien in toezicht op de toegang tot cassatieberoep wanneer dat beroep klaarblijkelijk niet ontvankelijk of niet gegrond is. In dat geval kan de voorzitter van de kamer, op voorstel van de raadsheer-verslaggever en na advies van het openbaar ministerie, de zaak voorleggen aan een beperkte kamer met drie raadsheren. Die beperkte kamer kan eenparig beslissen het beroep te verwerpen zonder enige andere procedurele handeling.

Indien er geen eenparigheid is of indien een van de magistraten van die beperkte kamer het vraagt, moet zij evenwel het onderzoek van het beroep naar de kamer samengesteld uit vijf raadsheren verwijzen.

Deze procedure is geïnspireerd op de artikelen 69 en volgende van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof, waarbij wordt voorzien in een voorafgaande rechtspleging, alsmede op artikel 1105*bis* van het Gerechtelijk Wetboek, krachtens hetwelk het Hof van Cassatie zitting mag houden in een beperkte kamer met drie raadsheren.

PROPOSITION DE LOI

Article 1er

La présente loi règle une matière visée à l'article 78 de la Constitution.

Art. 2

Il est inséré dans le titre IV du livre III de la quatrième partie du Code judiciaire, un article 1105ter libellé comme suit:

“Art. 1105ter. § 1er. Lorsque le pourvoi apparaît manifestement irrecevable ou manifestement non fondé sur un moyen sérieux de cassation, le président de la chambre peut, sur proposition du conseiller rapporteur et sur avis conforme du ministère public, soumettre la cause à une chambre restreinte de trois conseillers.

§ 2. Cette chambre restreinte peut décider, à l'unanimité, de rejeter le pourvoi, sans autre acte de procédure.

À défaut d'unanimité ou si l'un des magistrats qui la composent le demande, elle doit renvoyer l'examen du pourvoi à la chambre composée de cinq conseillers.”.

Olivier MAINGAIN (MR)
Damien THIÉRY (MR)

WETSVOORSTEL

Artikel 1

Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 78 van de Grondwet.

Art. 2

In deel IV, boek III, titel IV, van het Gerechtelijk Wetboek, wordt een artikel 1105ter ingevoegd, luidende:

“Art. 1105ter. § 1. Wanneer het beroep klaarblijkelijk niet ontvankelijk of niet gegrond is, kan de voorzitter van de kamer, op voorstel van de raadsheer-verslaggever en na advies van het openbaar ministerie, de zaak voorleggen aan een beperkte kamer met drie raadsheren.

§ 2. Die beperkte kamer kan eenparig beslissen het beroep te verwerpen zonder enige andere procedurele handeling.

Indien er geen eenparigheid is of indien een van de magistraten van die beperkte kamer het vraagt, moet zij het onderzoek van het beroep naar de kamer samengesteld uit vijf raadsheren verwijzen.”.

TEXTE DE BASE

Code judiciaire

Livre III. Des voies de recours

Titre IV. Du pourvoi en cassation

Art. 1105

Le greffier transmet le dossier au procureur général, qui se charge de l'affaire ou désigne un des avocats généraux à cette fin.

Le ministère public est entendu dans toutes les causes.

[Lorsque ses conclusions sont écrites, elles sont déposées au greffe pour être jointes au dossier de la procédure au plus tard le jour où le greffier notifie la date de fixation aux parties. Dans ce cas, une copie des conclusions est jointe à l'avis adressé par le greffier en application de l'article 1106, alinéa 2.]

Modifié par l'art. 7 de la L. du 14 novembre 2000 (*M.B.*, 19 décembre 2000).

Art. 1105bis

§ 1er. Lorsque la solution du pourvoi paraît s'imposer, le président de la chambre peut, sur proposition du conseiller rapporteur et après avis du ministère public, soumettre la cause à une chambre restreinte de trois conseillers.

§ 2. Cette chambre restreinte statue à l'unanimité sur le pourvoi.

A défaut d'unanimité ou si l'un des magistrats qui la composent le demande, elle doit renvoyer l'examen du pourvoi à la chambre composée de cinq conseillers.]

Inséré par l'art. 25 de la L. du 6 mai 1997 (*M.B.*, 25 juin 1997).

TEXTE DE BASE ADAPTÉ À LA PROPOSITION

Code judiciaire

Livre III. Des voies de recours

Titre IV. Du pourvoi en cassation

Art. 1105

Le greffier transmet le dossier au procureur général, qui se charge de l'affaire ou désigne un des avocats généraux à cette fin.

Le ministère public est entendu dans toutes les causes.

[Lorsque ses conclusions sont écrites, elles sont déposées au greffe pour être jointes au dossier de la procédure au plus tard le jour où le greffier notifie la date de fixation aux parties. Dans ce cas, une copie des conclusions est jointe à l'avis adressé par le greffier en application de l'article 1106, alinéa 2.]

Modifié par l'art. 7 de la L. du 14 novembre 2000 (*M.B.*, 19 décembre 2000).

Art. 1105bis

§ 1er. Lorsque la solution du pourvoi paraît s'imposer, le président de la chambre peut, sur proposition du conseiller rapporteur et après avis du ministère public, soumettre la cause à une chambre restreinte de trois conseillers.

§ 2. Cette chambre restreinte statue à l'unanimité sur le pourvoi.

A défaut d'unanimité ou si l'un des magistrats qui la composent le demande, elle doit renvoyer l'examen du pourvoi à la chambre composée de cinq conseillers.]

Inséré par l'art. 25 de la L. du 6 mai 1997 (*M.B.*, 25 juin 1997).

Art. 1105ter

§ 1er. Lorsque le pourvoi apparaît manifestement irrecevable ou manifestement non fondé sur un moyen sérieux de cassation, le président de la chambre

BASISTEKST**Gerechtigelijk Wetboek****Titel IV. Voorziening in cassatie****Art. 1105**

De griffier zendt het dossier aan de procureur-generaal, die zich met de zaak belast of te dien einde een van de advocaten-generaal aanwijst.

Het openbaar ministerie wordt in alle zaken gehoord.

[Als het schriftelijk conclusie neemt, wordt dit stuk uiterlijk op de dag waarop de griffier aan de partijen kennis geeft van de dagbepaling, ter griffie neergelegd om bij het dossier van de rechtspleging te worden gevoegd. Bij de kennisgeving die de griffier verricht met toepassing van artikel 1106, tweede lid, wordt in dat geval een kopie van de conclusie gevoegd.]

Art. 1105bis

§ 1. Wanneer de beslissing in verband met het cassatieberoep blijkbaar voor de hand ligt, kan de voorzitter van de kamer, op voorstel van de raadsheer-verslaggever en na advies van het openbaar ministerie, de zaak voorleggen aan een beperkte kamer met drie raadsheren.

§ 2. Die beperkte kamer beslist eenparig op het beroep.

Indien er geen eenparigheid is of indien een van de magistraten van die beperkte kamer het vraagt, moet zij het onderzoek van het beroep naar de kamer samengesteld uit vijf raadsheren verwijzen.]

BASISTEKST AANGEPAST AAN HET VOORSTEL**Gerechtigelijk Wetboek****Titel IV. Voorziening in cassatie****Art. 1105**

De griffier zendt het dossier aan de procureur-generaal, die zich met de zaak belast of te dien einde een van de advocaten-generaal aanwijst.

Het openbaar ministerie wordt in alle zaken gehoord.

[Als het schriftelijk conclusie neemt, wordt dit stuk uiterlijk op de dag waarop de griffier aan de partijen kennis geeft van de dagbepaling, ter griffie neergelegd om bij het dossier van de rechtspleging te worden gevoegd. Bij de kennisgeving die de griffier verricht met toepassing van artikel 1106, tweede lid, wordt in dat geval een kopie van de conclusie gevoegd.]

Art. 1105bis

§ 1. Wanneer de beslissing in verband met het cassatieberoep blijkbaar voor de hand ligt, kan de voorzitter van de kamer, op voorstel van de raadsheer-verslaggever en na advies van het openbaar ministerie, de zaak voorleggen aan een beperkte kamer met drie raadsheren.

§ 2. Die beperkte kamer beslist eenparig op het beroep.

Indien er geen eenparigheid is of indien een van de magistraten van die beperkte kamer het vraagt, moet zij het onderzoek van het beroep naar de kamer samengesteld uit vijf raadsheren verwijzen.]

Art. 1105ter

§ 1. Wanneer het beroep klaarblijkelijk niet ontvankelijk of niet gegrond is, kan de voorzitter van de kamer, op voorstel van de raadsheer-verslaggever en

Art. 1106

Le premier président fixe, de concert avec le ministère public, le jour où la cause sera appelée à l'audience.

L'avocat ou la partie non représentée est averti de cette fixation, par les soins du greffier, quinze jours au moins avant l'audience, sauf abréviation de ce délai par le premier président si l'urgence le commande.

peut, sur proposition, du conseiller rapporteur et sur avis conforme du ministère public, soumettre la cause à une chambre restreinte de trois conseillers.

§ 2. Cette chambre restreinte peut décider, à l'unanimité, de rejeter le pourvoi, sans autre acte de procédure.

À défaut d'unanimité ou si l'un des magistrats qui la composent le demande, elle doit renvoyer l'examen du pourvoi à la chambre composée de cinq conseillers.¹

Art. 1106

Le premier président fixe, de concert avec le ministère public, le jour où la cause sera appelée à l'audience.

L'avocat ou la partie non représentée est averti de cette fixation, par les soins du greffier, quinze jours au moins avant l'audience, sauf abréviation de ce délai par le premier président si l'urgence le commande.

¹ Art. 2

Art. 1106

De eerste voorzitter bepaalt in overleg met het openbaar ministerie op welke dag de zaak ter zitting zal worden opgeroepen.

Van deze dagbepaling geeft de griffier, ten minste vijftien dagen vóór de zitting, kennis aan de advocaat of aan de niet vertegenwoordigde partij, met dien verstande dat de eerste voorzitter die termijn kan verkorten indien de zaak spoedeisend is.

na advies van het openbaar ministerie, de zaak voorleggen aan een beperkte kamer met drie raadsheren.

§ 2. *Die beperkte kamer kan eenparig beslissen het beroep te verwerpen zonder enige andere procedurele handeling.*

Indien er geen eenparigheid is of indien een van de magistraten van die beperkte kamer het vraagt, moet zij het onderzoek van het beroep naar de kamer samengesteld uit vijf raadsheren verwijzen.¹

Art. 1106

De eerste voorzitter bepaalt in overleg met het openbaar ministerie op welke dag de zaak ter zitting zal worden opgeroepen.

Van deze dagbepaling geeft de griffier, ten minste vijftien dagen vóór de zitting, kennis aan de advocaat of aan de niet vertegenwoordigde partij, met dien verstande dat de eerste voorzitter die termijn kan verkorten indien de zaak spoedeisend is.

¹ Art. 2